

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.031.01.2018

Pan
Paweł Barski
Komendant Miejski Policji w Katowicach
ul. Lompy 19, 40-038 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola P/18/090
Dochodzenie należności Skarbu Państwa z tytułu mandatów karnych

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Policji ¹ , ul. Lompy 19, 40-038 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Barski, Komendant Miejski Policji w Katowicach, od 15 grudnia 2016 r. ² do nadal. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Paweł Szelaąg, Komendant Miejski Policji w Katowicach w okresie od 1 lutego 2013 r. do 14 grudnia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie i realizacja zadań w zakresie obsługi mandatów karnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 4 stycznia 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Piotr Graca, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/341/2018 z 8 listopada 2018 r.2. Szymon Gruca, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/342/2018 z 8 listopada 2018 r.3. Anna Kępa-Biraga, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKA/365/2018 z 7 grudnia 2018 r.

(akta kontroli str. 1-4, 158-159)

¹ Zwana dalej „Komenda”.

² Zwany dalej „Komendantem”. Od 15 grudnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. pełniący obowiązki.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację zadań w zakresie obsługi mandatów karnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocena powyższa uzasadniona jest przekroczeniem terminu siedmiu dni od daty nałożenia grzywny do wprowadzenia do systemu informatycznego PUE Mandaty⁵ w przypadku 126.764 mandatów, stanowiących 68,1% wszystkich mandatów wystawionych od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. tj. naruszeniem § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego⁶. Odsetek mandatów wprowadzonych po upływie ww. terminu wynosił w I półroczu 2016 r. 99,7%, w II półroczu 2016 r. 99,6%, w I półroczu 2017 r. 64,9%. Najniższy wskaźnik mandatów wprowadzonych po terminie osiągnięto w II półroczu 2017 r. 22,8%, po czym w I półroczu 2018 r. zanotowano pogorszenie tego wskaźnika do 44,8%.

Podejmowane w celu zapewnienia terminowego wprowadzania mandatów działania nadzorcze kierownictwa Komendy nie były w pełni skuteczne, o czym świadczą również inne stwierdzone nieprawidłowości, polegające na:

- rozbieżnościach danych o liczbie nałożonych mandatów w systemach PUE Mandaty⁷ i SESPol⁸ wynoszących ogółem 718 mandatów, których przyczyn nie udało się ustalić pomimo podejmowanych w toku kontroli działań,
- opóźnionym o odpowiednio: 24, 19 i 17 dni⁹ przekazaniu do właściwej izby administracji skarbowej odcinków mandatów z w pełni wykorzystanych trzech bloczków (spośród 15 skontrolowanych),
- braku w 225 na 300 skontrolowanych mandatów (75,0%) w prawym dolnym rogu formularza adnotacji o pokwitowaniu przekazania mandatu osobie uprawnionej, z czego w 20 przypadkach nie można było ustalić momentu rozliczenia się funkcjonariusza z powodu braku innej dokumentacji tych czynności,
- wprowadzeniu dopiero z dniem 23 czerwca 2016 r. regulacji wewnętrznych na szczeblu Komendy dotyczących szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych w sytuacji, gdy począwszy od 1 stycznia 2016 r. obsługę mandatów prowadzono w zupełnie innym systemie.

NIK stwierdziła ponadto brak systematycznych działań Policji skierowanych wobec osób nagminnie popełniających liczne wykroczenia w związku z nieskutecznością nakładanych grzywien spowodowaną brakiem dochodów i majątku. W takich przypadkach kolejne grzywny zwiększały jedynie czasowo kwotę zobowiązań

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Portal Usług Elektronicznych - system teleinformatyczny będący elementem składowym Systemu e-Podatki, zapewniający dostęp użytkownikom zewnętrznym do zbioru funkcjonalności stanowiącego integralną część portalu administracji podatkowej, służącego do kontaktów organów podatkowych z podatnikami, płatnikami i inkasentami oraz służącego do realizacji zadań związanych z obsługą mandatów karnych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

⁶ Jednolity tekst Dz. U. z 2016 r. poz. 960, zwane dalej „rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego”.

⁷ Za 2016 r. o 1.339 sztuk więcej, za 2017 r. o 585, a za I półrocze 2018 r. o 124 mandatów mniej przy łącznej liczbie mandatów wprowadzonych do PUE Mandaty - 186.058 sztuk.

⁸ System Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji.

⁹ W stosunku do regulacji obowiązujących w Komendzie.

ukaranego i przedawniały się po upływie trzech lat, a tolerowanie tego zjawiska pozbawia tę formę postępowania jego prewencyjno-wychowawczego oddziaływania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

1. Przygotowanie i realizacja zadań w zakresie obsługi mandatów karnych

1.1 Rozwiązania organizacyjne dotyczące obsługi mandatów karnych

Opis stanu faktycznego

1) Zadania dotyczące prowadzenia gospodarki mandatowej w zakresie przyjmowania, ewidencjonowania oraz rozliczania mandatów karnych, zgodnie z § 25 Regulaminu Komendy Miejskiej Policji w Katowicach z 25 marca 2011 r.¹¹, Komendant powierzył Zespołowi Finansów i Zaopatrzenia.

(akta kontroli str. 24-25, 35)

Prowadzenie spraw związanych gospodarką drukami mandatów na stałe powierzono w zakresie czynności jednej osobie, kolejnej osobie powierzono zastępstwo w przypadku jej nieobecności. Czynności bieżącego przyjmowania od funkcjonariuszy wykorzystanych odcinków mandatów i rozliczania ich w systemie informatycznym PUE Mandaty powierzono w okresie objętym kontrolą czterem osobom¹². W analizowanym okresie przeciętnie zatrudnienie związane z realizacją tego zadania wynosiło dwa etaty. Ponadto doraźnie cztery inne osoby realizowały w kontrolowanym okresie zadania związane z gospodarką mandatową (sprawdzanie prawidłowości wypełniania, opracowanie danych dla organu wierzycielskiego, wprowadzanie danych do systemu PUE Mandaty) na zastępstwo (jedna osoba w wymiarze 0,5 etatu) oraz na podstawie czasowego powierzenia obowiązków (trzy osoby, w tym jedna w wymiarze 0,5 etatu). W stosunku do stanu sprzed 1 stycznia 2016 r. zatrudnienie związane z tym zadaniem zwiększyło się o jeden etat.

Ww. osobom zadania te powierzono w formie pisemnej.

(akta kontroli str. 17, 38-65)

2) W okresie objętym kontrolą następującymi regulacjami objęto kwestie dotyczące obsługi mandatów:

a) Decyzją nr 211/2016 z 23 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach i jednostkach podległych instrukcji w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach wprowadził do użytku służbowego instrukcję w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych. Określił w niej m.in. zasady prowadzenia gospodarki magazynowej formularzami mandatów i ich inwentaryzacji, zasady prowadzenia ewidencji bloczków mandatowych i ich rozliczania (rozdział V),

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ L. dz. A-I-86/11 z późniejszymi zmianami.

¹² W badanym okresie z dwiema osobami rozwiązano umowy o pracę, w IV kw. 2018 r. zadania te realizowały dwie osoby wyznaczone przez Komendanta decyzją nr 157/2018 z 4 października 2018 r., które zatrudnione były w pełnym wymiarze czasu pracy.

zasady rozliczeń potwierżeń nałożenia mandatu (rozdział VI), zasady nadzoru i kontroli nad gospodarką mandatową (rozdział XII). Termin przekazania zbiorczo w pełni wykorzystanych bloczków mandatów karnych do wskazanej jednostki administracji skarbowej w Katowicach, po wcześniejszym sporządzeniu w PUE informacji dotyczącej liczby otrzymanych i wykorzystanych formularzy mandatu karnego, określono jako nie później niż 30 dni od daty wykorzystania ostatniego formularza (§ 19), a termin rozliczenia w PUE odcinków potwierzenia ukarania mandatem karnym kredytowym i gotówkowym jako nieprzekraczalne 7 dni od daty nałożenia mandatu. Jednocześnie (w § 26) zobowiązano funkcjonariuszy do przekazywania wyznaczonym osobom potwierżeń nałożenia grzywien w drodze mandatu karnego w terminie wskazanym przez kierownika jednostki organizacyjnej. W odniesieniu do potwierżeń nałożenia grzywiny błędnie wypełnionych lub zawierających braki wprowadzono obowiązek ich korygowania w formie notatki służbowej (§ 28).

(akta kontroli str. 66-84)

b) Działając na podstawie ww. decyzji nr 211/2016 Komendanci (poprzedni i obecny) uregulowali (decyzjami nr 104/2016 z 23 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Komendzie Miejskiej Policji w Katowicach instrukcji w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych oraz nr 157/2018 z 4 października 2018 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Komendzie Miejskiej Policji w Katowicach instrukcji w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych) m.in. sposób ewidencjonowania gospodarki bloczkami mandatów, wskazali osoby odpowiedzialne za prowadzenie tych ewidencji, wyznaczyli komendantów komisariatów oraz naczelników wydziałów poszczególnych komórek organizacyjnych (lub osoby przez nich wyznaczone imiennie) jako osoby odpowiedzialne za prowadzenie depozytu i bieżące rozliczanie potwierżeń ukarania mandatem karnym. Ponadto, odnośnie do rozliczania przez funkcjonariuszy potwierżeń nałożenia mandatów karnych określili (w § 5) obowiązek jego niezwłocznego przekazania wskazanej osobie *jednak nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od nałożenia mandatu*.

Wyznaczono także osobę w Zespole Finansów i Zaopatrzenia do kontroli nad referentami prowadzącymi gospodarkę mandatową oraz wskazano osoby administrujące kontem Komendy w systemie PUE.

(akta kontroli str. 85-92)

Ustalono ponadto, że:

- do 24 lutego 2016 r. w mocy pozostawała decyzja nr 294/2012 z 24 maja 2012 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych. Począwszy od 1 stycznia 2016 r. nieaktualne stały się regulacje dotyczące rozliczeń bloczków mandatowych i środków pieniężnych z urzędem wojewódzkim. W dokumencie określono m.in. miesięczne rozliczanie wszystkich policjantów z posiadanych bloczków oraz sposób dokumentowania tych czynności, obowiązek niezwłocznego przekazywania odcinka D mandatu kredytowanego osobie prowadzącej gospodarkę mandatową lub osobie wyznaczonej i kwitowania tego faktu w dolnym prawym rogu odcinka E. Nałożono także obowiązek przekazywania urzędowi wojewódzkiemu, jako jednostce obsługującej wierzyciela (tj. Skarb

Państwa - Wojewodę Śląskiego) w terminie 10 dni roboczych od daty nałożenia grzywny potwierdzeń nałożenia grzywien tj. odcinków D;

- do 22 czerwca 2016 r. w mocy pozostawała decyzja Komendanta nr 341/2014 z 31 grudnia 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych w Komendzie (...), określająca m.in. obowiązek miesięcznego rozliczanie wszystkich policjantów z posiadanych bloczków oraz sposób dokumentowania tych czynności, obowiązek niezwłocznego przekazywania odcinka D mandatu kredytowanego osobie prowadzącej gospodarkę mandatową lub osobie wyznaczonej i kwitowania tego faktu w dolnym prawym rogu odcinka E (§§ 29-30), obowiązek zaewidencjonowania otrzymanych potwierdzeń nałożenia mandatu w programie komputerowym dostarczonym przez urząd obsługujący wierzyciela (§ 33), zasady sporządzania zestawień zbiorczych z nałożonych grzywien, obowiązek przekazania urzędowi wojewódzkiemu obsługującemu wierzyciela potwierdzeń nałożenia mandatu – odcinków D do 10 dni roboczych od daty nałożenia grzywny (w przypadku mandatów nałożonych zaocznie niezwłocznie po otrzymaniu od ukaranego pisemnej zgody sprawcy), obowiązek sporządzenia przynajmniej raz w miesiącu (do 15. dnia następnego miesiąca) zbiorczego rozliczenia w pełni wykorzystanych bloczków i przekazania go urzędowi obsługującemu wierzyciela (§§ 35-36).

(akta kontroli str. 93-130)

- 3) W okresie objętym kontrolą pracownicy Komendy, realizujący zadania związane z gospodarką mandatową, w tym obsługujący system PUE Mandaty, nie byli szkoleni w zakresie umiejętności korzystania z ww. systemu.

Komendant wyjaśnił, że od stycznia 2016 r. (tj. od kiedy wdrażano nowy system) do czasu przeprowadzenia kontroli NIK Komenda nie otrzymała informacji o możliwościach uczestnictwa w szkoleniach w zakresie obsługi systemu PUE Mandaty¹³, brak było w okresie wdrażania nowego systemu w Komendzie (a także na szczeblu komendy wojewódzkiej) osób dysponujących wiedzą specjalistyczną o tym systemie. W początkowym okresie wdrażania systemu Komenda kontaktowała się z właściwym urzędem skarbowym w sprawie możliwości przeszkolenia pracowników, jednakże uzyskała informację o braku takich możliwości. Procedury obsługi systemu zostały jednakże ujęte w informatorach nadesłanych z Izby Skarbowej w Opolu, dostępne były także filmy prezentujące sposób obsługi systemu.

(akta kontroli str. 138, 147, 164-165)

- 4) Komenda dysponowała materiałami informacyjnymi przygotowanymi przez Izbę Skarbową/Izbę Administracji Skarbowej w Opolu, w tym:

- opracowaną w grudniu 2015 r. prezentacją pn. „MANDATY od dnia 1.01.2016 r.” oraz informatorem „MANDATY - Informator dla organów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych” wersja 1, „MANDATY - Informator nr 2 dla organów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych” wersja 2,
- opracowanym w lutym 2016 r. informatorem pn. „MANDATY – Informator nr 3 Grzywny nakładane w drodze mandatów karnych gotówkowych”,

¹³ Komenda nie posiadała środków na szkolenia pracowników, gdyż wszelkie szkolenia odbywały się w ramach planu doskonalenia zawodowego pracowników Policji sporządzanego dla całego województwa śląskiego na dany rok.

- opracowanym w kwietniu 2016 r. informatorem pn. „MANDATY – RAPORTOWANIE Informator nr 4 dla organów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych”,
- opracowanym w listopadzie 2016 r. poradnikiem pn. „PORADNIK – nr 5 Reguły obowiązujące przy tworzeniu na PUE MANDATY loginu dla administratora lub użytkownika konta”,
- opracowanym w maju 2017 r. informatorze pn. „INFORMATOR nr 6 Nowe funkcjonalności dostępne na PUE MANDATY”,
- opracowanym bez daty informatorem pn. „MANDATY – Informator nr 7 Nowe funkcjonalności na Portalu – mandaty zapłacone przy użyciu terminala”.

(akta kontroli str. 143)

5) W 2015 r. średnioroczne zatrudnienie osób zaangażowanych w gospodarkę magazynową formularzami mandatowymi, rozliczaniem mandatów oraz wprowadzaniem danych do systemu PUE Mandaty wynosiło dwóch pełnozatrudnionych. Od początku 2016 r. do końca I półrocza 2018 r. zatrudnienie związane z realizacją tych zadań wynosiło trzech pełnozatrudnionych. W latach 2015-2018 jedna osoba pełnozatrudniona zajmowała się gospodarką bloczkami mandatowymi, w tym ich przekazywaniem i rozliczaniem z funkcjonariuszami, a odpowiednio jedna (w 2015 r.) i dwie (w kolejnych latach) pełnozatrudnione osoby zajmowały się przyjmowaniem wykorzystanych odcinków od funkcjonariuszy¹⁴ i ich wprowadzaniem do systemu PUE.

Wg danych z systemu SESPól, liczba nałożonych mandatów wyniosła w 2015 r. 66.116 sztuk, w 2016 r. – 77.475 sztuk, w 2017 r. 73.083 sztuk, a w I półroczu 2018 r. 33.700 sztuk. Na jednego pracownika przyjmującego wykorzystane odcinki i wprowadzającego je do systemu średnio miesięcznie przypadło: w 2015 r. 5.510 mandatów, w 2016 r. 3.228, w 2017 r. 3.045, w I półroczu 2018 r. 2.808.

(akta kontroli str. 17)

W toku dokonanych oględzin systemu PUE Mandaty i procesu wprowadzania do niego mandatów ustalono, że wprowadzanie do systemu danych z 10 potwierdzeń nałożenia mandatu (w tym: numeru i serii mandatu, danych osoby ukaranej, numeru służbowego policjanta wystawiającego mandat, kwoty grzywny, daty wystawienia mandatu, typu mandatu (wg odpowiedzi systemu), a następnie ich zatwierdzenia) zajęło 21 minut, co daje średni czas wprowadzenia jednego mandatu ok. 2 minuty. Podczas dokonanych oględzin system zawiesił się na ok. pół minuty, zweryfikowano także prawidłowość nazwy ulicy miejsca zamieszkania ukaranego korzystając z innego stanowiska komputerowego.

(akta kontroli str. 144)

6) Na podstawie okazanej dokumentacji związanej z prowadzonymi procesami zarządzania ryzykiem¹⁵, w tym rejestrami ryzyka¹⁶ stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą nie zidentyfikowano ryzyk związanych z obsługą mandatów, tym samym nie zgłaszano takich ryzyk jednostce nadrzędnej¹⁷.

(akta kontroli str. 283)

¹⁴ Lub upoważnionych osób przekazujących zbiorczo mandaty z siedmiu komisariatów lub wydziałów.

¹⁵ W ramach kontroli zarządczej wprowadzonej decyzją Komendanta nr 159/2014 z 22 lipca 2014 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej (...).

¹⁶ Zakres prowadzenia rejestrów ryzyka wynikał z decyzji nr 108/2015 Komendanta z dnia 10 sierpnia 2015 r.

¹⁷ Począwszy od 3 listopada 2017 r. Komendant uchylił decyzję nr 108/2015 w sprawie powołania Zespołu ds. Kontroli Zarządczej, który opracował rejestry ryzyk.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2016 r. zmian w systemie obsługi mandatów do 22 czerwca 2016 r. pozostawała w mocy decyzja Komendanta nr 341/2014 z 31 grudnia 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych w Komendzie (...). Nieadekwatne do nowego systemu obsługi mandatów regulacje dotyczyły m. in. ewidencjonowania przez osobę odpowiedzialną za bieżące przyjmowanie potwierdzeń nałożenia mandatu w komputerowej ewidencji przekazanej przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach (tj. jednostkę obsługującą dawnego wierzyciela), obowiązku sporządzania miesięcznych rozliczeń i ich przekazywania ww. jednostce w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

Było to spowodowane oczekiwaniem, po uchyleniu z dniem 24 lutego 2016 r.¹⁸ decyzji nr 294/2012 z 24 maja 2012 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach w sprawie szczegółowych zasad zaopatrywania, ewidencjonowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatów karnych (...), na decyzję jednostki nadrzędnej (tj. decyzję Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach nr 211/2016 z 23 maja 2016 r.) w celu zapewnienia spójności tych regulacji¹⁹.

(akta kontroli str. 85-130)

1.2 Realizacja zadań w zakresie obsługi mandatów karnych

Opis stanu
faktycznego

1) Wg danych z systemu PUE Mandaty w okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Komendy nałożyli ogółem 186.058 mandatów, z tego: w I półroczu 2016 r. 41.219, w II półroczu 2016 r. 37.595, w I półroczu 2017 r. 38.972, w II półroczu 2017 r. 34.696, w I półroczu 2018 r. 33.576. Terminowość wprowadzania mandatów do systemu PUE Mandaty przedstawiała się następująco:

a) w I półroczu 2016 r. spośród ogółem 41.219 mandatów w terminie:

- do 7 dni wprowadzono 141 mandatów (0,3%),
- od 8 do 30 dni 6.233 mandaty (15,1%),
- od 31 do 90 dni 34.816 mandatów (84,5%),
- po upływie 90 dni 29 mandatów (0,1%);

b) w II półroczu 2016 r. z łącznej liczby 37.595 mandatów w terminie:

- do 7 dni wprowadzono 170 mandatów (0,4%),
- od 8 do 30 dni 146 mandaty (0,4%),
- od 31 do 90 dni 37.253 mandatów (99,1%),
- po upływie 90 dni 26 mandatów (0,1%);

c) w I półroczu 2017 r. spośród 38.972 mandatów w terminie:

- do 7 dni wprowadzono 13.669 mandatów (35,1%),
- od 8 do 30 dni 24.999 mandatów (64,2%),
- od 31 do 90 dni 254 mandaty (0,7%),
- po upływie 90 dni 50 mandatów (0,1%);

d) w II półroczu 2017 r. z łącznej liczby 34.696 mandatów w terminie:

¹⁸ Decyzją nr 74/16 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach.

¹⁹ Projekt aktualnej decyzji nr 104/2016 sporządzono 9 czerwca 2016 r.

- do 7 dni wprowadzono 26.774 mandaty (77,2%),
- od 8 do 30 dni 7.772 mandaty (22,4%),
- od 31 do 90 dni 143 mandaty (0,4%),
- po upływie 90 dni 7 mandatów, z tego jeden po upływie więcej niż 365 dni (0,0%);

e) w I półroczu 2018 r. spośród 33.576 mandatów w terminie:

- do 7 dni wprowadzono 18.540 mandatów (55,2%),
- od 8 do 30 dni 15.001 mandat (44,7%),
- od 31 do 90 dni 34 mandaty (0,1%),
- po upływie 90 dni 1 mandat (0,0%).

(akta kontroli str. 140-141)

Ogółem po upływie 7 dni wprowadzono 126.764 mandatów, stanowiących 68,1% wszystkich mandatów nałożonych w okresie objętym kontrolą i ujętych w systemie PUE Mandaty, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W systemie SESPól w ewidencji widniało 184.258 mandatów, tj. o 1.800 sztuk mandatów (tj. ok 0,97%) więcej niż w systemie PUE Mandaty, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na podstawie zbadanej próby 300 blankietów mandatów (odcinków D, pozostających w jednostce, której funkcjonariusz nałożył mandat) stwierdzono, że w 280 przypadkach objęci badaniem funkcjonariusze przekazywali osobie upoważnionej potwierdzenia nałożenia grzywny średnio po upływie 3,4 dnia.

Brak udokumentowania w 20 przypadkach daty przekazania potwierdzenia opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 321- 330)

2) Począwszy od 12 lutego 2018 r. Wydział Ruchu Drogowego był w posiadaniu 24 sztuk terminali płatniczych typu POS²⁰. W badanym okresie wszystkie 24 terminale były sprawne. Terminali nie przyporządkowano poszczególnym funkcjonariuszom. Komenda nie ponosiła kosztów związanych z utrzymaniem terminali i nie posiadała danych o kosztach utrzymania kart SIM.

Liczba płatności za pośrednictwem terminali wykazywała tendencję malejącą. W lutym 2018 r. dokonano 139 płatności, w marcu 98, w kwietniu 49, w maju 17, w czerwcu 27. W poszczególnych miesiącach łączna wartość opłaconych bezgotówkowo grzywien wynosiła odpowiednio: 16.520 zł, 13.860 zł, 6.420 zł, 2.660 zł, 3.770 zł, razem: 43.230 zł.

(akta kontroli str. 141)

Odnosząc się do przyczyn niskiej i spadającej liczby płatności grzywien dokonywanych za pośrednictwem terminali płatniczych Zastępca Komendanta wyjaśnił, że liczba płatności bezgotówkowych uzależniona była wyłącznie od wyboru formy płatności dokonanej przez kierujących ukaranych mandatami. Pierwszy Zastępca Komendanta wyjaśnił ponadto, że funkcjonariusze podczas odprawy są pouczeni o obowiązku informowania sprawców wykroczeń o możliwości uiszczenia

²⁰ Komenda przyjęła je 9 lutego 2018 r., dostawcą była Komenda Główna Policji, a wartość brutto każdego urządzenia to 725,00 zł.

opłaty przy użyciu terminala, a podczas szkoleń są omawiane pozytywne aspekty wykorzystania terminali.

Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego, terminale były regularnie wydawane do służby wszystkim patrolom pełniącym służbę na drodze.

(akta kontroli str. 138, 148-149, 157, 316, 320)

3) Terminowość wprowadzania do systemu PUE Mandaty informacji o wykorzystaniu bloczków i zdawania do IAS w Katowicach w pełni wykorzystanych bloczków, skontrolowana na próbie 15 bloczków mandatowych wydanych pięciu policjantom, przedstawiała się następująco:

- w badanej próbie informacje o wykorzystaniu bloczków wprowadzono po upływie średnio 22,7 dnia, co zgodnie było z wymogiem określonym w § 8 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego,
- wykorzystany bloczek zdawano średnio po upływie 25,7 dnia od daty jego całkowitego wykorzystania,
- w trzech przypadkach bloczki rozliczono i zdano po upływie więcej niż 30 dni (odpowiednio 54, 52 i 50 dni), co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 191-267)

Ponadto skontrolowano bieżące rozliczanie bloczków. Wg stanu na 3 grudnia 2018 r. Komenda posiadała ogółem 729 bloczków mandatowych, z których 32 bloczki w pełni wykorzystane ujęto w jednej paczce do zwrotu. Kontrola 10 z 32 w pełni wykorzystanych bloczków²¹, wykazała, że we wszystkich przypadkach dopełniono – wynikającego z § 19 decyzji nr 211/2016 z 23 maja 2016 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach – wymogu ich przekazania jednostce administracji skarbowej nie później niż 30 dni od daty wykorzystania ostatniego formularza, gdyż dokonano go 6 grudnia 2018 r., a ostatnie grzywny nałożono między 13 a 25 listopada 2018 r. Było to także zgodne z wymogiem określonym w § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego.

Na podstawie Księgi Druków Ścisłego Zarachowania ustalono, że czynności zdawania wykorzystanych bloczków do IAS w Katowicach dokonywano kilka razy w miesiącu. Przykładowo, w okresie od 11 stycznia do 10 grudnia 2018 r. odnotowano ogółem 42 takie zdarzenia.

(akta kontroli str. 166-171)

4) W badanej próbie 300 blankietów mandatów (odcinków D, pozostających w jednostce, której funkcjonariusz nałożył mandat) stwierdzono, że wszystkie blankiety były kompletne pod względem danych wprowadzanych do systemu PUE Mandaty, natomiast osiem mandatów (2,7%) zawierało nieczytelne wpisy nazwiska, adresu zamieszkania bądź numeru PESEL osoby ukaranej. W 225 przypadkach (75,0%) nie zostało wypełnione pole pokwitowania przekazania mandatu osobie uprawnionej, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 317-319)

²¹ Zwróconych do IAS w Katowicach wg tzw. specyfikacji wykorzystanych formularzy nr 41/2018.

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą w terminie przekraczającym 7 dni od daty nałożenia mandatu wprowadzono do systemu PUE Mandaty następującą liczbę mandatów:

- w I półroczu 2016 r. spośród ogółem 41.219 mandatów - 41.078 mandatów (99,7%),
- w II półroczu 2016 r. spośród ogółem 37.595 mandatów - 37.425 mandatów (99,6%),
- w I półroczu 2017 r. spośród ogółem 38.972 mandatów - 25.303 mandaty (64,9%),
- w II półroczu 2017 r. z łącznej liczby 34.696 mandatów - 7.922 mandaty (22,8%),
- w I półroczu 2018 r. spośród 33.576 mandatów - 15.036 mandatów (44,8%).

Ogółem spośród wszystkich 186.058 mandatów po upływie 7 dni wprowadzono 126.764 mandaty, co stanowiło 68,1%.

Działając na podstawie art. 51 ust. 4 ww. ustawy o NIK kontroler w dniu 10 grudnia 2018 r. poinformował kierownika jednostki o ww. ustaleniach wskazujących na nieprawidłowości w działalności Komendy.

(akta kontroli str. 15-16, 140-141, 145)

Zgodnie z art. 100 § 11 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia²², uprawniony do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego jest zobowiązany sporządzić informację dotyczącą danych objętych formularzem i przekazać ją organowi uprawnionemu do poboru²³ w formie elektronicznej. Przepis § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego określa obowiązek przekazania tych informacji nie później niż w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się mandatu.

Jak wyjaśnił Komendant, przyczynami opóźnień we wprowadzaniu mandatów były problemy techniczne w dostępie do systemu PUE Mandaty, w tym jego zawieszanie się, niezapisywanie danych wprowadzonych w zbyt dużych partiach, nieterminowe przekazywanie formularzy przez funkcjonariuszy, absencja pracowników (szczególnie w I półroczu 2018 r.) realizujących to zadanie, błędy lub braki wszystkich niezbędnych danych wiążące się z koniecznością ich uzupełnienia, obowiązujący obieg mandatów pomiędzy jednostkami nakładającymi mandaty (komisariatami, wydziałami) a Zespołem Finansów i Zaopatrzenia. Wskazał także na bardzo krótki (siedmiodniowy) termin określony w ww. przepisie.

Jak wyjaśniła Starszy specjalista w Zespole Finansów i Zaopatrzenia, obsługa mandatów, oprócz bieżącego wprowadzania informacji do systemu PUE Mandaty, obejmowała szereg innych zadań z tym związanych²⁴, a także zastępstwo właściwego pracownika realizującego zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej. Zadania pracowników Zespołu ponadto dotyczyły: pobierania i rozliczania we wskazanej jednostce administracji skarbowej bloczków mandatowych i sporządzania w tym celu stosownej dokumentacji, a także innych zadań związanych z

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 475, ze zm.

²³ Tj. Naczelnikowi IUS w Opolu.

²⁴ M.in. współpracę z Pierwszym Urzędem Skarbowym w Opolu (dalej: IUS w Opolu) w celu zapewnienia prawidłowej, zgodnej z prawem egzekucji, przyjmowanie wpłat gotówkowych od funkcjonariuszy, prowadzenie ewidencji druków KP, dokonywanie wpłat gotówki w NBP, prowadzenie rejestru anulowanych formularzy mandatów karnych.

funkcjonowaniem Komendy²⁵. Na terminowe wprowadzanie mandatów wpływ także miały: liczba nałożonych przez funkcjonariuszy mandatów karnych (średnio dziennie jedna osoba wprowadzała od 150 do 200 mandatów, co - uwzględniając stan zatrudnienia - pozwalało na wprowadzanie około 1.500 - 2.000 mandatów tygodniowo), a także poprawność i czytelność przedłożonych blankietów oraz poprawność działania systemu. Problem z dochowaniem terminowości występował w sezonie urlopowym, w przypadku absencji chorobowej pracowników, a także przerw świątecznych²⁶.

(akta kontroli str. 313-315)

Zdaniem NIK, powyższe wyjaśnienia odnoszące się do średniej dziennej liczby wprowadzanych mandatów zgodne były z ustaleniami dokonanymi w toku oględzin, wskazującymi na czasochłonność na poziomie 30 mandatów w ciągu jednej godziny. Natomiast uwzględniając powyższe wyjaśnienia w części dotyczącej obiektywnych problemów technicznych i nieprzewidzianych absencji, NIK zwraca uwagę, że nie mogą one usprawiedliwiać w pełni stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 145-146, 160-161)

2. W wyniku porównania liczby nałożonych mandatów zaewidencjonowanych w systemie SESPól - ogółem 184.258 mandatów i PUE Mandaty - ogółem 186.058 mandatów - stwierdzono, że w analizowanym okresie w systemie PUE Mandaty ujętych było więcej o 1.800 sztuk, tj. o ok. 1,0%. Największa rozbieżność (1.339 sztuk) dotyczyła danych za 2016 r., co stanowiło 1,7% mandatów, w 2017 r. wyniosła 585 sztuk (1,0%), natomiast w I półroczu 2018 r. w PUE Mandaty ujęto mniej o 124 mandatów (0,4%). W toku kontroli ustalono, że większa o 1.330 liczba mandatów w PUE Mandaty wynikała, z faktu wykorzystania bloczków mandatowych Komendy w postępowaniach dotyczących wykroczeń drogowych popełnionych w Świętochłowicach (a więc nie ujawnionych przez funkcjonariuszy Komendy). Wystawienie tych mandatów wynikało z polecenia Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach zobowiązującego Komendę do udzielenie pomocy w tych sprawach.

Stwierdzono występowanie rozbieżności, głównie za 2017 r. i I półrocze 2018 r., odnośnie do liczby nałożonych mandatów (718 szt., tj. 0,38% ogółu wprowadzonych mandatów), których przyczyn, pomimo szeregu sprawdzeń, nie udało się wyjaśnić. Powyższe świadczy o nierzetelnym gromadzeniu danych o liczbie nałożonych mandatów.

(akta kontroli str. 17, 138, 140-141, 147-148, 172)

3. W trzech przypadkach (na 15 skontrolowanych) przekazanie w pełni wykorzystanych bloczków mandatowych wskazanej jednostce administracji skarbowej nastąpiło po upływie odpowiednio: 54, 52, 50 dni od daty wykorzystania ostatniego blankietu. W pierwszym przypadku²⁷ przekazanie bloczku w 54. dniu od daty wykorzystania ostatniego formularza stanowiło przekroczenie o 24 dni wymogu zawartego w § 19 decyzji nr 211/2016 z 23 maja 2016 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach, określającego ten termin na nie później niż 30 dni od daty wykorzystania ostatniego formularza.

²⁵ M.in. rozliczeń i wystawiania faktur za usługi, obróbki dowodów księgowych, opracowania dokumentacji i wydawania środków BHP, ewidencjonowania środków ścisłego zarachowania (np. ampułek na krew), ewidencjonowania czasu pracy, urlopów i absencji pracowników, zastępstwa w razie nieobecności pracowników.

²⁶ Np. w 2018 r. dzień 24 grudnia 2018 r. był dniem wolnym od pracy dla pracowników urzędów administracji rządowej (odpracowany 15 grudnia 2018 r.) w związku z powyższym od 22 do 26 grudnia 2018 r. było 5 dni wolnych od pracy dla pracowników cywilnych Policji.

²⁷ Ostatni mandat z bloczka nałożono 16 czerwca 2016 r., a bloczek zdano wykazem nr 31/2016 9 sierpnia 2016 r.

W dwóch pozostałych przypadkach zastosowanie miała regulacja wynikająca z § 35 Decyzji Komendanta nr 341/2014 z 31 grudnia 2014 r. (...), określająca obowiązek sporządzenia zbiorczego rozliczenia w pełni wykorzystanych bloczków i przekazania ich do 15. dnia następnego miesiąca, co oznacza, że opóźnienia wyniosły odpowiednio 19 i 17 dni²⁸.

We wszystkich ww. przypadkach policjanci zdali w pełni wykorzystane bloczki po upływie, odpowiednio: jednego, czterech i dziewięciu dni od daty wykorzystania ostatniego blankietu. Przyczyną uniemożliwiającą terminowe rozliczenie bloczków była okoliczność niewprowadzenia ww. trzech mandatów (odcinków D) do systemu PUE Mandaty, co uniemożliwiło rozliczenie bloczków jako w pełni wykorzystanych. Wprowadzenie ww. danych do systemu nastąpiło odpowiednio w: 49., 52., 50. dniu od daty nałożenia grzywien. Odpowiedzialność za terminowe wprowadzanie ponosił Zespół Finansów i Zaopatrzenia. Przyczyny opóźnień były analogiczne jak przedstawione w pkt 1.

(akta kontroli str. 182-191, 268-282)

4. W badanej próbie 300 mandatów²⁹ nałożonych przez pięciu funkcjonariuszy, w 225 przypadkach (75,0%) nie zostało wypełnione pole pokwitowania przekazania mandatu w prawym dolnym rogu formularza, z czego w 20 przypadkach tych brakujących informacji nie udało się pozyskać z innych dokumentów.

Obowiązek dokumentowania czynności przekazania formularzy wynikał z § 41 Decyzji Komendanta Wojewódzkiego Policji nr 294/2012, § 27 Decyzji Komendanta Wojewódzkiego Policji nr 211/2016 oraz § 30 obowiązującej do 22 czerwca 2016 r. Decyzji Komendanta Miejskiego Policji nr 341/2014.

Odpowiedzialność za dopełnienie obowiązku udokumentowania faktu otrzymania potwierdzenia nałożenia mandatu ciążyła na osobach przyjmujących te dowody. Komendant nie wskazał przyczyn niedopełnienia tych obowiązków, jednocześnie przedłożył wyjaśnienia pozyskane z komórek organizacyjnych, których dotyczyły. Wynikało z nich m.in., że czynności przekazania były dokumentowane w inny sposób (w notatniku służbowym funkcjonariusza, w książce ewidencji mandatów karnych), bądź też brak udokumentowania wynikał z błędnej interpretacji decyzji nr 211/2018.

Ponadto, analiza ww. próby wykazała, że trzech funkcjonariuszy przekazało dziewięć potwierdzeń nałożenia mandatu osobie uprawnionej w siódmym dniu (lub później), co niezgodne było z § 7 ust. 3 pkt 2³⁰ decyzji Komendanta nr 341/2014 z 31 grudnia 2014 r. lub § 5 pkt 2³¹ decyzji Komendanta nr 104/2016 z 23 czerwca 2016 r., ponadto uniemożliwiło dotrzymanie siedmiodniowego terminu wynikającego z § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego. Było to spowodowane m.in. obciążeniem jednego funkcjonariusza innymi obowiązkami, przeoczeniem bądź sklejeniem się formularzy, a w dwóch przypadkach przyczyn opóźnionego przekazania mandatu nie udało się ustalić.

(akta kontroli str. 317-318, 162, 172-180)

²⁸ W drugim przypadku ostatni mandat nałożono 13 maja 2016 r., termin rozliczenia upływał 15 czerwca 2016 r., a bloczek zdano 4 lipca 2016 r. W trzecim przypadku ostatni mandat nałożono 13 marca 2016 r., termin rozliczenia upływał 15 kwietnia 2016 r., a bloczek zdano 2 maja 2016 r.

²⁹ Z trzech bloczków przydzielonych pięciu funkcjonariuszom, w tym prewencji oraz ruchu drogowego, w latach 2016, 2017 i 2018.

³⁰ Jeden mandat z lutego 2016 r.

³¹ Osiem pozostałych mandatów.

1.3 Nadzór nad realizacją zadań w zakresie obsługi mandatów karnych

Opis stanu faktycznego

1) Zgodnie z postanowieniami § 51 Decyzji nr 211/2016 co najmniej raz na kwartał realizowana była przez bezpośredniego przełożonego kontrola prowadzonej przez referenta gospodarki mandatowej. W związku z wejściem w życie ww. decyzji z dniem 23 maja 2016 r. pierwszą kontrolą objęto I i II kw. 2016 r., za kolejne kwartały rozliczenia dotyczyły pojedynczych kwartałów, z każdej kontroli sporządzono tzw. zbiorcze rozliczenie bloczków mandatowych, które zatwierdzał Komendant. Prezentowano w nich liczbę przyjętych, wydanych i rozliczonych z funkcjonariuszami bloczków, w okazanych rozliczeniach nie zawarto uwag. W księdze druków ścisłego zarachowania ewidencjonowano dane o liczbie bloczków na stanie Komendy tj. operacje pobierania i rozliczania bloczków w Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach. Kontrola kwartalna tej ewidencji poświadczona była podpisem i pieczęcią imienną.

(akta kontroli str. 78, 168-171)

Dokumentacja z narad i odpraw organizowanych przez Komendanta, a także korespondencja z podległymi komisariatami wskazywały, że powtarzające się trudności związane z obsługą mandatów dotyczyły terminowości ich przekazywania przez funkcjonariuszy i osoby upoważnione do Zespołu Finansów i Zaopatrzenia celem wprowadzania do systemu PUE Mandaty oraz nieczytelności wypisywania mandatów. W 2016 r. na dwóch naradach, w 2017 r. na dwóch naradach, a w 2018 r. na trzech naradach³² poruszone zagadnienia dotyczyły: nadzorowania przez przełożonych wypisywania przez funkcjonariuszy mandatów, prawidłowej kwalifikacji prawnej wykroczeń, nadzorowania funkcjonariuszy w terenie i rozliczania mandatów po służbie, terminowości rozliczania mandatów, obowiązków przekazywania potwierdzeń nałożenia mandatu karnego niezwłocznie, jednak nie później niż trzy dni robocze od daty nałożenia mandatu, zaległości we wprowadzaniu mandatów do systemu PUE Mandaty.

Komendant skierował kilkakrotnie³³ do komendantów komisariatów (I-VII), naczelników wydziałów i kierowników zespołów pisma w sprawie bezwzględnego obowiązku przestrzegania obowiązku wynikającego z § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego. Ponadto Komendant kilkakrotnie³⁴ zażądał bieżących informacji z komisariatów i wydziałów nakładających grzywny o liczbie mandatów nierozliczonych z Zespołem Finansów i Zaopatrzenia oraz tego przyczynach.

(akta kontroli str. 284-307)

Zdaniem NIK, zastosowane środki nadzorcze nie były w pełni skuteczne i nie zapewniły terminowego wprowadzania mandatów do systemu PUE Mandaty.

2) Zasadność wielokrotnego nakładania mandatów na osoby uchylające się od tych kar była przedmiotem korespondencji IUS w Opolu, który w piśmie (wpływ 9 maja 2018 r.) wskazał na problem osób zalegających z zapłatą co najmniej 50 grzywien, Komendant polecił analizę dokumentacji służbowej policjantów dotyczącej 10 takich osób, która trwała na moment zakończenia czynności kontrolnych, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

³² W dniach: 21 kwietnia 2016 r., 16 czerwca 2016 r., 20 września 2017 r., 18 października 2017 r., 22 sierpnia 2018 r., 10 i 30 października 2018 r.

³³ 22 września 2017 r., 15 maja 2018 r., 24 września 2018 r.

³⁴ 15 września 2017 r., 20 listopada 2017 r., 18 lipca 2018 r., 10 września 2018 r.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą jeden z podległych komisariatów ustalił na swoim terenie osiem osób karanych wielokrotnie za wykroczenia szczególnie uciążliwe dla społeczeństwa i w celu zwiększenia skuteczności prewencyjnego oddziaływania na te osoby skierowano w III kw. 2018 r., w związku z popełnionymi wykroczeniami, wnioski o ukaranie do sądu. W zapadłych wyrokach orzeczono kary wobec ośmiu osób w łącznej kwocie 3.200 zł.

(akta kontroli str. 165)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Przeprowadzenie z opóźnieniem analizy mandatów wystawianych osobom popełniającym liczne wykroczenia. Komendant polecił dokonanie analizy dokumentacji służbowej policjantów dotyczącej 10 takich osób w następstwie pisma z IUS w Opolu (wpływ 9 maja 2018 r.), w którym jednostka ta wskazała na problem osób zalegających z zapłatą co najmniej 50 grzywien. Komenda wystąpiła o uszczegółowienie informacji, a IUS w Opolu nadesłał 26 czerwca 2018 r. wykaz 79 osób zamieszkałych w Katowicach, z których pierwsze 15 pozycji zajmowały osoby ukarane od 521 do 111 mandatami w ciągu ostatnich 3 lat (tj. uwzględniając tylko grzywny nieprzedawnione). Analiza ta trwała na moment zakończenia czynności kontrolnych.

W ocenie NIK, podjęcie ww. działań dopiero na wniosek organu pełniącego rolę wierzyciela (IUS w Opolu) oraz objęcie analizą niewielkiej liczby takich przypadków wskazuje na nierzetelną realizację przez Komendanta nadzoru nad wykonywaniem przez policjantów czynności w sprawach o wykroczenia, polegającego m.in. na czuwaniu nad zasadnością, prawidłowością i celowością stosowania wobec sprawców wykroczeń środków oddziaływania wychowawczego, tj. obowiązku wynikającego z § 104 zarządzenia nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie metodyki wykonywania przez policję czynności administracyjnoporządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców³⁵.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

1. Wzmoczenie nadzoru w celu:

- zapewnienia wprowadzania mandatów zawierających rzetelne dane do systemu PUE Mandaty w terminie 7 dni od daty nałożenia mandatu,
- rzetelnego wykonywania przez policjantów czynności w sprawach o wykroczenia, w szczególności wobec osób, które dopuszczały się licznych wykroczeń.

Wnioski

Zapewnienie rzetelnych danych w systemach komputerowych odnośnie do liczby nałożonych mandatów.

³⁵ Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 9, poz. 48

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 18 stycznia 2019 r.

Kontroler

Piotr Graca

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach

.....